

ข่าว สภาพัฒนา

Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) 962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

www.nesdc.go.th Tel. 0 2628 2847 Fax. 0 2628 2846 e-mail: pr@nesdc.go.th

สภาพัฒนา สภาพัฒนา สภาพัฒนา update สภาพัฒนา

เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวม ปี 2566

การนำเสนอภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวม ปี 2566 พบความเคลื่อนไหวสำคัญ ได้แก่ ไตรมาสสี่ ปี 2566 การจ้างงานปรับตัวดีขึ้น โดยการว่างงานลดลง หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.81 ขณะที่ ภาพรวมปี 2566 อัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 0.98 หนี้สินครัวเรือน (ไตรมาสสาม ปี 2566) ขยายตัวชะลอลง และความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนปรับลดลง การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นมาก ทั้งใน ไตรมาสสี่ ปี 2566 และปี 2566 เช่นเดียวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ การร้องเรียนของผู้บริโภคและคดีอาญารวมปรับตัวลดลงในไตรมาสสี่ ปี 2566 นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอ สถานการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจ 3 เรื่อง ได้แก่ (1) Influencer : เมื่อทุกคนในสังคมล้วนเป็นสื่อ (2) การกระทำผิด ของเด็ก (Juvenile Delinquency) : เจาะเหตุพฤติกรรม เพื่อป้องกันความรุนแรง และ (3) เพิ่มประสิทธิภาพข่าวไทย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร รวมทั้งเสนอบทความเรื่อง พลิกมุม PISA ปัจจัยที่กระทบต่อคุณภาพการศึกษา และคุณภาพชีวิตของเด็กไทย

สถานการณ์แรงงานไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2566 ขยายตัวจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ชั่วโงม การทำงานปรับตัวดีขึ้น และการว่างงานลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงให้ความสำคัญกับความคืบหน้าในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเพื่ออนาคต การขาดแคลนแรงงานโดยเฉพาะในระดับ ปวช. และ ปวส. และ การพัฒนาทักษะด้าน AI ของแรงงาน

ผู้มีงานทำมีจำนวนทั้งสิ้น 40.3 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 1.7 โดยภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ 1.0 ส่วนการจ้างงานในสาขานอกภาคเกษตรกรรมขยายตัวร้อยละ 2.0 โดยสาขาโรงแรม/ภัตตาคาร

ขยายตัวสูงสุดที่ร้อยละ 8.0 จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น สำหรับสาขาการขนส่ง/เก็บสินค้า สาขาการขนส่ง/ขายปลีก และสาขาการก่อสร้างขยายตัวร้อยละ 4.5 3.8 และ 3.1 ตามลำดับ ขณะที่สาขาการผลิตหดตัวลงร้อยละ 2.3 จากการชะลอการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญ ชั่วโมงการทำงานปรับตัวดีขึ้น โดยภาพรวมและเอกชนอยู่ที่ 42.6 และ 46.9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สอดคล้องกับจำนวนผู้ทำงานตําระดับและผู้เสมือนว่างงานที่ลดลงร้อยละ 23.6 และ 6.8 ตามลำดับ ขณะที่ค่าจ้างแรงงานภาพรวมและภาคเอกชนอยู่ที่ 14,095 และ 15,382 บาทต่อคนต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 และ 0.9 ตามลำดับ อัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 0.81 หรือมีผู้ว่างงาน 3.3 แสนคน ลดลงทั้งผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อน และไม่เคยทำงานมาก่อน รวมทั้งลดลงทุกระดับการศึกษา สำหรับภาพรวมปี 2566 อัตราการมีงานทำอยู่ที่ร้อยละ 98.68 เพิ่มขึ้นกว่าช่วงก่อนมีการแพร่ระบาดของ COVID-19 ขณะที่การว่างงานโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 0.98 ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับปี 2562 ทั้งนี้ **ประเด็นที่ต้องติดตามในระยะถัดไป** ได้แก่ 1) ความคืบหน้าในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตให้เป็นอุตสาหกรรมเพื่ออนาคต ซึ่งโครงสร้างการจ้างงานของอุตสาหกรรมการผลิตในปี 2565 ยังเน้นแรงงานไม่มีฝีมือ มีสัดส่วนถึงร้อยละ 43.6 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 26.2 ในปี 2560 อีกทั้ง สถานประกอบการจำนวนมากต้องการเพียงแรงงานทักษะพื้นฐาน 2) ปัญหาการขาดแคลนแรงงานโดยเฉพาะในระดับ ปวช. และ ปวส. โดยระดับดังกล่าวมีผู้สมัครงานต่ำกว่าตำแหน่งว่างถึง 6.8 และ 7.1 เท่า ตามลำดับ และ 3) การพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อรองรับการใช้ AI ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำธุรกิจในยุคปัจจุบัน โดยควรมีการ up skill / reskill ด้าน AI แรงงานในตลาด ผลิตแรงงานรุ่นใหม่ให้มีทักษะด้าน AI และทักษะที่เกี่ยวข้อง

หนี้สินครัวเรือนในไตรมาสสาม ปี 2566 ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง ขณะที่คุณภาพสินเชื่อภาพรวมปรับตัวลดลง โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การติดตามการบังคับใช้หลักเกณฑ์ Responsible Lending และการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ รวมถึงการก่อกำกับที่สนับสนุนบุคคลภายใต้การกำกับที่ขยายตัวในระดับสูง และมีหนี้เสียเพิ่มขึ้น

ไตรมาสสาม ปี 2566 หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่ารวม 16.2 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.3 ชะลอตัวลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยมีสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 90.9 ทรงตัวจากไตรมาสก่อนหน้า โดยครัวเรือนชะลอการก่อหนี้ในเกือบทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้นสินเชื่อส่วนบุคคล **ด้านคุณภาพสินเชื่อต่อยลยทุกประเภทสินเชื่อ** โดย NPLs มีมูลค่า 1.52 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมเป็นร้อยละ 2.79 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.71 ในไตรมาสก่อน อย่างไรก็ตาม **หนี้สินครัวเรือนมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ** ได้แก่ 1) การติดตามผลของการบังคับใช้หลักเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรมในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน อีกทั้ง ต้องติดตามการเข้ารับความช่วยเหลือของลูกหนี้ โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นหนี้เรื้อรัง 2) การเร่งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ที่สะท้อนการขาดสภาพคล่องของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น และ 3) การติดตามการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ โดยต้องติดตามความสามารถในการไกล่เกลี่ยหนี้นอกระบบ และอาจต้องผ่อนปรนเงื่อนไขการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดอุปสรรคการให้กู้ยืมกับกลุ่มลูกหนี้นอกระบบควบคู่กับการติดตามความสามารถในการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ต้องเพิ่มโอกาสการเข้าถึงสินเชื่อ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่มีรายได้ไม่แน่นอน เนื่องจากถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจก่อหนี้นอกระบบได้ในอนาคต

การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2566 เพิ่มขึ้น และต้องให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังการใช้ความรุนแรงของผู้ป่วยจิตเวช และโรคมะเร็งเต้านมที่พบมากเป็นอันดับหนึ่งของมะเร็งในผู้หญิงไทย รวมทั้งผลกระทบจากฝุ่น PM 2.5 ต่อสุขภาพของประชาชน

ไตรมาสสี่ ปี 2566 การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นร้อยละ 170.0 จากการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2565 ถึง 6 เท่า เนื่องจากเป็นช่วงที่อากาศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

และเป็นการระบอบอย่างต่อเนื่องจากไตรมาสสาม ในภาพรวมปี 2566 พบผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 116.7 โดยเป็นผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สูงที่สุด ทั้งนี้ **ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญในระยะต่อไป** คือ การเฝ้าระวังการใช้ความรุนแรงของผู้ป่วยจิตเวช และโรคเมเร็งเร้งด้านมโนผู้หญิงไทยที่ยังพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลกระทบจากฝุ่น PM 2.5 ต่อสุขภาพของประชาชน ในปี 2566 พบผู้ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศ มีจำนวน 10.5 ล้านราย

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยุติในไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2566 เพิ่มขึ้น

ไตรมาสสี่ ปี 2566 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยุติเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 ขณะที่การบริโภคบุหรี่ยุติลดลงร้อยละ 0.7 สำหรับภาพรวมปี 2566 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยุติเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ตามการฟื้นตัวของการบริโภคและการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวต่างชาติ นอกจากนี้ ยังมี**ประเด็นที่ต้องติดตามและให้ความสำคัญ** คือ การปรับปรุงโครงสร้างภาษีสรรพสามิตในกิจการบันเทิงหรือหย่อนใจ ที่อาจดึงดูดให้มีการเปิดสถานบันเทิงเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้นักดื่มมีโอกาสเข้าถึงได้ง่ายขึ้นและการสูบบุหรี่ส่งผลต่อภูมิคุ้มกันและเพิ่มโอกาสการติดเชื้อ

คดีอาญารวมไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2566 ลดลงตามการลดลงของคดียาเสพติด ขณะที่คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ยังคงเพิ่มสูงขึ้น

ไตรมาสสี่ ปี 2566 คดีอาญารวมลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 10.5 เนื่องจากการลดลงของคดียาเสพติดร้อยละ 16.7 ขณะที่คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.9 และ 15.1 ตามลำดับ ด้านการรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนนลดลง ร้อยละ 11.4 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยเป็นการลดลงของผู้เสียชีวิตร้อยละ 13.9 ผู้บาดเจ็บ ร้อยละ 11.4 และผู้ทุพพลภาพ ร้อยละ 23.8 ทั้งนี้ **ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ** ได้แก่ 1) **การถูกกลั่นแกล้ง (Bully) ในสถานศึกษา** จากผลการสำรวจของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ในปี 2566 พบว่า เด็กและเยาวชนเคยถูกกลั่นแกล้ง ร้อยละ 44.2 ซึ่งเกิดขึ้นในโรงเรียนมากถึงร้อยละ 86.9 นอกจากนี้ เด็กที่ถูกกลั่นแกล้งยังเคยคิดแค้นคืนกว่าร้อยละ 42.86 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่อาจนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรม 2) **การใช้โปรแกรม AI สร้างเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม** โดยเฉพาะการสร้างรูปภาพอนาจารขึ้นจาก AI บนเว็บไซต์ “Deepnude Nudify” ที่เป็นการอัปโหลดภาพถ่ายบุคคลเข้าสู่เว็บไซต์เพื่อแก้ไขปลอมแปลงให้กลายเป็นภาพอนาจารเสมือนจริง และ 3) **ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุของผู้สูงอายุที่มีใบขับขี่ตลอดชีพ** เนื่องจากเป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายจากปัญหาด้านสุขภาพ อาทิ การหมดสติฉับพลัน โรคหลอดเลือดหัวใจ และปัญหาสายตา ดังนั้น จึงต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุที่ขับรถ หรือมีใบขับขี่ตลอดชีพ

การรับเรื่องร้องเรียนผ่าน สคบ. และสำนักงาน กสทช. ลดลง ขณะที่ในภาพรวม ปี 2566 การร้องเรียนของผู้บริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ไตรมาสสี่ ปี 2566 การร้องเรียนด้านสินค้าและบริการผ่าน สคบ. ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 15.2 โดยประเด็นด้านสินค้าและบริการที่มีการร้องเรียนสูงสุด คือ ด้านฉลาก และการร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมผ่านสำนักงาน กสทช. ลดลงร้อยละ 14.1 ที่ส่วนใหญ่ยังคงมาจากบริการกลุ่มโทรศัพท์เคลื่อนที่ สำหรับปี 2566 การร้องเรียนโดยรวมเพิ่มร้อยละ 42.6 ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก สคบ. โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าและบริการและผู้ประกอบการ ทั้งนี้ มี**ประเด็นที่ต้องติดตามและให้ความสำคัญ** คือ 1) **ผลกระทบของผู้บริโภคหลังการควมรวมกิจการโทรคมนาคม** ที่ส่งผลให้ราคาค่าบริการรายเดือนของโทรศัพท์มือถือปรับตัวเพิ่มขึ้นและบางโปรโมชั่นยังถูกลดราคาต่ำกว่าที่ควร อีกทั้ง ผู้บริโภคยังประสบปัญหาด้านคุณภาพสัญญาณ โดยเฉพาะปัญหาสัญญาณอินเทอร์เน็ต ดังนั้น สำนักงาน กสทช. ควรมีการทบทวน/เพิ่มเติมแนวทางการกำกับดูแลที่ชัดเจนและเข้มข้นมากขึ้น อาทิ การกำหนดเพดาน/ควบคุมราคาของอัตราค่าบริการเฉลี่ยให้เหมาะสม ตลอดจนมีมาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่อย่างจริงจัง และ 2) **สินค้าปลอมและสินค้าไม่ได้มาตรฐานระบาดในท้องตลาด**

จากรายงานการแจ้งความทางออนไลน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม – 31 ธันวาคม 2566 พบว่า เกือบร้อยละ 50 ของคดีทั้งหมด 177,652 เรื่อง เป็นเรื่องถูกหลอกลวงให้ซื้อขายสินค้าหรือบริการมากที่สุด โดยเฉพาะปัญหาสินค้าปลอม และสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้น ผู้บริโภคควรระมัดระวัง/หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าที่ราคาถูกผิดปกติหรือมาจากร้านค้า/แหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสาธารณสุข และด้านสืบสวนต้องมีการตรวจสอบแหล่งผลิต จำหน่าย และนำเข้าสินค้าอย่างเข้มงวดมากขึ้น ตลอดจนให้ข้อมูลและความรู้แก่ผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง

Influencer : เมื่อทุกคนในสังคมล้วนเป็นสื่อ

ข้อมูลจาก Nielsen ในปี 2565 พบว่า ประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) มีจำนวน Influencer รวมกันมากถึง 13.5 ล้านคน โดยประเทศไทยมีจำนวนกว่า 2 ล้านคน เป็นอันดับสองรองจากอินโดนีเซีย ซึ่งการขยายตัวของ Influencer ส่วนหนึ่งมาจากการเป็นช่องทางสร้างรายได้ ทั้งจากการโฆษณาหรือรีวิวสินค้า โดยในปี 2566 สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับทั่วโลกถึง 19.01 พันล้านเหรียญสหรัฐ และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 140.33 พันล้านเหรียญสหรัฐ ภายในปี 2573 หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 7.4 เท่า ภายใน 7 ปี สำหรับไทย Influencer ได้รับความสนใจจากคนจำนวนมาก เนื่องจากสามารถสร้างรายได้ได้ค่อนข้างสูง เฉลี่ยตั้งแต่ 800 - 700,000 บาทขึ้นไปต่อโพสต์ อย่างไรก็ตาม การแข่งขันผลิต Content และการให้ความสำคัญกับ Engagement ของ Influencer มักมีการสร้าง Content ให้เป็นกระแสโดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมก่อนเผยแพร่ ซึ่งอาจสร้างผลกระทบต่อสังคมหลายประการ อาทิ การนำเสนอข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง ตัวอย่างเช่น การเผยแพร่ข่าวปลอมหรือข้อมูลที่ไม่ได้รับการตรวจสอบ จากรายงานผลการดำเนินงานศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พบจำนวนยอดสะสมผู้โพสต์ที่เข้าข่ายเป็นข่าวปลอม 7,394 บัญชี โดยเป็นจำนวนข่าวปลอมและข่าวบิดเบือนรวมกันกว่า 5,061 เรื่อง **การชักจูงหรือชวนเชื่อที่ผิดกฎหมาย** อาทิ การโฆษณาเว็บพนันออนไลน์ผ่าน Influencer ข้อมูลจากผลการสำรวจพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ในปี 2566 พบว่า คนรุ่นใหม่เล่นพนันออนไลน์ประมาณ 3 ล้านคน โดย 1 ใน 4 เป็นนักพนันฯ หน้าใหม่ หรือคิดเป็นจำนวนกว่า 7.4 แสนคน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 87.7 พบเห็นการโฆษณาหรือได้รับการชักจูงทางออนไลน์ ซึ่งมีผู้ได้รับผลกระทบแล้วกว่า 1 ล้านคน **การละเมิดสิทธิ** พบว่า Influencer บางรายมีการเสนอข่าวอาชญากรรมราวกับละคร เพื่อสร้างความตื่นเต้นเร้าใจ และไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้เสียหาย ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด นอกจากนี้ ยังพบการทำข่าวโดยใช้ภาพผู้คนหรือวิดีโอของผู้อื่นมาตัดต่อลง Content ของตน โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่มีการอ้างอิงแหล่งที่มา นอกจากนี้ ยังมีเนื้อหาบางประเภทที่ไม่ได้กระทำผิดกฎหมาย แต่อาจนำไปสู่การสร้างค่านิยมที่ผิดต่อสังคม อาทิ Content “การอวดความร่ำรวย” จากการศึกษาของวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า กลุ่ม Gen Z ร้อยละ 74.8 เป็นผู้ที่ชอบแสดงตัวตนในรูปแบบนี้มากที่สุด หรือการนำเสนอภาพบุคคลที่ได้รับการปรับแต่งให้ดูดี จนกลายเป็นมาตรฐานความงามที่ไม่แท้จริง ซึ่งอาจสร้างค่านิยมที่ผิดให้กับเด็กและเยาวชนในสังคม และอาจกระทบต่อการก่อหนี้เพื่อนำมาซื้อสินค้าและบริการ

ตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลเชิงลบของ Influencer ต่อสังคมหลายแง่มุม ซึ่งในต่างประเทศเริ่มมีการออกกฎหมายเฉพาะ Influencer อย่างชัดเจน เช่น **สาธารณรัฐประชาชนจีน** ออกระเบียบห้ามเผยแพร่เนื้อหาในลักษณะอวดความร่ำรวย และการใช้ชีวิตแบบกินหรูอยู่สบายเกินจริง **สหรัฐอเมริกา** กำหนดให้ Influencer ต้องจดทะเบียนและได้รับใบอนุญาตจากสภาสื่อแห่งชาติ (NMC) เพื่อป้องกันการโฆษณาที่ผิดกฎหมาย **นอร์เวย์** และ **สหราชอาณาจักร** กำหนดให้ Influencer แจ้งรายละเอียดภาพบุคคลที่ใช้สำหรับการขายและโฆษณาบนโซเชียลมีเดีย พร้อมแสดงเครื่องหมายกำกับ เพื่อลดปัญหาความกดดันทางสังคมต่อมาตรฐานความงามที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน **สำหรับประเทศไทย** มีกฎหมายควบคุม อาทิ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และพ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 รวมทั้ง

อยู่ระหว่างพิจารณา ร่าง พ.ร.บ. การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรม และมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. ที่มีความพยายามปรับปรุงการกำกับดูแลการนำเสนอข้อมูลให้เท่าทันสื่อปัจจุบัน แต่ยังไม่มีการเปรียบเทียบสำหรับกลุ่ม Influencer อย่างชัดเจน นอกจากนี้ แนวทางการกำกับดูแลส่วนใหญ่เน้นไปที่การตรวจสอบ เฝ้าระวัง การนำเสนอ และการตักเตือน/แก้ไข ซึ่งหากไทยจะขยายการกำกับดูแลให้ครอบคลุมกลุ่ม Influencer อาจต้อง ทบทวนการกำหนดนิยามของสื่อออนไลน์ให้มีความชัดเจนมากขึ้น รวมถึงแนวทางการกำกับดูแลที่สอดคล้องกับ การผลิตเนื้อหาของกลุ่มต่าง ๆ โดยอาจศึกษาจากกรณีตัวอย่างของกฎหมายและมาตรการของต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทสังคมต่อไป

การกระทำผิดของเด็ก (Juvenile Delinquency) : เจาะเหตุพฤติกรรม เพื่อป้องกันความรุนแรง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เด็กและเยาวชนก่อคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ถึงร้อยละ 58.7 ประกอบกับมีการใช้อาวุธเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 92.1 ซึ่งผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ ยังเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยร้อยละ 80 เป็นเยาวชนที่มีอายุ 15 – 17 ปี และร้อยละ 20 เป็นเด็กอายุ 11 – 14 ปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งหลายกรณีนำไปสู่ความสูญเสียที่กระทบสังคมในวงกว้าง โดยสาเหตุ/ปัจจัยที่เด็กและเยาวชนก่อความรุนแรง สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ปัจจัย คือ 1) ปัญหาความเปราะบาง ของสถาบันครอบครัวทั้งที่มาจาก การไม่ได้อยู่กับพ่อแม่และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะ การลงโทษ/สั่งสอนโดยใช้ความรุนแรง ที่ทำให้เกิดบาดแผลทางจิตใจ 2) ปัญหาสังคมเพื่อนที่ไม่ดี ทั้งจาก การต้องการการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดีและการถูกบูลลี่ ซึ่งผลกระทบจากการถูกบูลลี่ ส่วนหนึ่งทำให้อยากเอาคืนมากถึงร้อยละ 42.9 3) การอยู่อาศัยในแหล่งชุมชนที่มีปัญหา โดยเฉพาะแหล่งที่มีการซื้อขายยาเสพติด แหล่งที่มีการรวมตัวมั่วสุม แหล่งที่มีการทะเลาะวิวาทส่งเสียงดังเป็นประจำ 4) ปัญหาการเข้าถึง แหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย อาทิ กลุ่มสังคมออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย เกมที่มีเนื้อหารุนแรง เนื่องจากเด็กยังไม่ สามารถคัดกรองและเลือกรับสื่อได้เท่าที่ควร จึงอาจทำให้เด็กซึมซับความรุนแรงไปโดยที่ไม่รู้ตัวและเกิดพฤติกรรม เลียนแบบตามมาได้ และ 5) ปัญหาทางจิตเวช หรือการใช้ยาเสพติด โดยพฤติกรรมความรุนแรงบางประเภท มีสาเหตุมาจากอาการทางจิตเวชได้ อาทิ โรคนิสัยผิดปกติแปรปรวน โรคพฤติกรรมเกราะ โรคไซโคพาท ซึ่งหากไม่ได้รับ การดูแลรักษาอย่างถูกต้องและต่อเนื่องอาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมรุนแรงมากขึ้นได้ โดยสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ เป็นโรคจิตเวช คือ การใช้ยาเสพติด จากปัจจัยดังกล่าวนี้ การแก้ปัญหาทุกคนต้องร่วมกันป้องกัน มีประเด็นที่ต้อง ให้ความสำคัญ ดังนี้ 1) ความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม โดยเฉพาะใน (1) สถาบันครอบครัว ต้องส่งเสริม ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และการอบรมสั่งสอนด้วยเหตุผลแทนการใช้ความรุนแรง (2) สถาบันการศึกษา โดย บุคลากรครูต้องใส่ใจและสอดส่องปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กให้มากขึ้น อาทิ การสอดแทรกกระบวนการยับยั้ง ชั่งใจ การรู้เท่าทันตนเอง และการควบคุมอารมณ์ ในวิชาเรียน และ (3) ชุมชน โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่าง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการสร้างชุมชนปลอดภัย 2) ความครอบคลุมและต่อเนื่องในการคัดกรอง สุขภาพจิตในเด็กและเยาวชน เพื่อทำให้ได้รับการประเมินสุขภาพจิต ตลอดจนการดูแลและส่งต่อการรักษาได้ อย่างทันท่วงที และ 3) การเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้กับเด็กและเยาวชน รวมถึงการสร้างตระหนักรู้ ให้กับผู้ปกครองและสังคมในการเฝ้าระวังสื่อที่มีผลกระทบต่อเด็ก ตลอดจนผู้ผลิตสื่อจำเป็นต้องให้ความรู้ รวมทั้งเฝ้าระวังสื่อที่ไม่เหมาะสมบนโลกออนไลน์ไม่ให้ถูกผลิตซ้ำ

เพิ่มประสิทธิภาพข่าวไทย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ข่าวถือเป็นสินค้าเกษตรที่ไทยสามารถสร้างรายได้จากการส่งออกได้มากกว่าแสนล้านบาทต่อปี แต่ขาวนากลับเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน และมีปัญหาความยากจน รวมทั้งยังเป็นอาชีพที่ระหว่างปี 2557 – 2566 รัฐอุดหนุนเฉลี่ยสูงถึง 5.4 หมื่นล้านบาทต่อปี ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาในหลายด้าน ได้แก่ ด้านราคา จากราคา

ข้าวที่มีความผันผวน ทำให้เกษตรกรไม่สามารถวางแผนการผลิตได้ รวมทั้ง บางส่วนยังถูกกดราคาจากผู้รับซื้อ **ด้านต้นทุน** จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างปี 2563 - 2565 พบว่า ต้นทุนการผลิตข้าวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.0 ต่อปี โดยเฉพาะปุ๋ยที่ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นมาก โดยปี 2565 ราคาปุ๋ยสูตรสำคัญเพิ่มขึ้นมากกว่า 1.4 เท่า ขณะที่การส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ยังมีปัญหา เนื่องจากไม่สามารถควบคุมคุณค่าทางธาตุอาหาร รวมทั้ง ยังมีข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ และ**ด้านผลผลิต** โดยผลผลิตต่อไร่ของข้าวไทยอยู่ในระดับต่ำในปีเพาะปลูก 2564/2565 โดยผลผลิตต่อไร่ของไทยอยู่ที่ 311 กิโลกรัม ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลกกว่า 1.5 เท่า และระหว่างปี 2556 - 2565 ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ต่อปี ซึ่งการลดลงของผลผลิตต่อไร่ ส่วนหนึ่งเกิดจาก

- 1) การขาดเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ และการพัฒนาพันธุ์ข้าวไม่ต่อเนื่อง โดยปีการผลิต 2566/2567 สามารถผลิตได้ 7.2 แสนตัน ต่างจากความต้องการใช้ที่มีมากถึง 1.4 ล้านตัน ทำให้ชาวนาต้องนำเมล็ดพันธุ์ที่เก็บไว้เอง และมีระดับความงอกต่ำมาใช้แทน
- 2) การพัฒนาพันธุ์ข้าวได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย โดยงบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวเฉลี่ยระหว่างปี 2558 - 2564 อยู่ที่ 225.1 ล้านบาทต่อปี และแนวโน้มลดลง
- 3) การเพาะปลูกข้าวจำนวนมากอยู่ในพื้นที่ไม่เหมาะสม จากข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดินในปี 2565 พบว่า มีข้าวที่ปลูกในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย หรือไม่เหมาะสมถึง 23.9 ล้านไร่ ขณะเดียวกัน พื้นที่นาส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน โดยมีพื้นที่นาที่อยู่ในเขตชลประทานมีเพียงร้อยละ 23.0 ลดจากร้อยละ 33.4 ในปี 2557 และ
- 4) เกษตรกรยังนำเทคโนโลยีมาใช้ไม่มาก รวมทั้งชาวยังได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้ผลผลิตเสียหายทุกปี อีกด้วย ปัญหาดังกล่าวนำมาสู่ข้อเสนอเพื่อยกระดับผลิตภาพการปลูกข้าว และคุณภาพชีวิตเกษตรกร คือ 1) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ และการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อเป็นกลไกสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร 2) ส่งเสริมวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวอย่างต่อเนื่อง และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพในการเพาะปลูกให้มากขึ้น 3) ส่งเสริมการลดการใช้ปุ๋ยเคมี โดยเน้นการบำรุงดินหรือการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีราคาต่ำกว่า 4) ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยอาจต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิด ธุรกิจ Start up เพื่อสร้างการแข่งขันในตลาดซึ่งจะทำให้ราคาเทคโนโลยีต่ำลง และประชาสัมพันธ์ตัวอย่างการนำเทคโนโลยี รวมทั้งสนับสนุนแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร 5) ให้ความรู้การเพาะปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ 6) พัฒนาระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตร เพื่อให้มีความคุ้มครองความเสียหายทางเกษตรจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและยกระดับให้เป็นเครื่องมือสนับสนุนกระบวนการผลิตของภาคเกษตร และ 7) ควรพิจารณาการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชมูลค่าสูงชนิดอื่นทดแทนการปลูกข้าวที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri - Map) และสภาพภูมิสังคมในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกิดการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งการสนับสนุนการทำเกษตรผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงด้านรายได้จากราคาข้าวด้วยการเพิ่มความหลากหลายของผลผลิตในไร่นา

พลิกมุมมอง PISA ปัจจัยที่กระทบต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของเด็กไทย

การศึกษาของไทยเริ่มส่งสัญญาณเข้าขั้นวิกฤต สะท้อนจากตัวชี้วัดทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ โดยเฉพาะผลคะแนน PISA ที่ถือเป็นการประเมินสมรรถนะนักเรียนที่มีอายุ 15 ปีทั่วโลก ใน 3 ด้าน คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งถือเป็นการประเมินนักเรียนที่ใหญ่ที่สุด และมีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาของหลายประเทศ

ภาพรวมผลคะแนน PISA ปี 2565 พบว่า ทั่วโลกมีคะแนนเฉลี่ยลดลงเมื่อเทียบกับปี 2561 ส่วนหนึ่งเกิดจากผลกระทบของ COVID-19 และเมื่อพิจารณาคะแนนคณิตศาสตร์ ซึ่งในปี 2565 ถูกนำมาวิเคราะห์เชิงลึกพบว่า ประเทศที่มีคะแนนคณิตศาสตร์สูงสุด 5 อันดับแรกอยู่ในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด ขณะที่ประเทศสมาชิก OECD กลับมีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำกว่าทั้ง 3 ด้าน **สำหรับประเทศไทย** คะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD และเป็นคะแนนที่ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ที่มีการเข้าร่วมการประเมิน นอกจากนี้ โรงเรียนเน้นวิทยาศาสตร์ และกลุ่มโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยยังเป็นกลุ่มโรงเรียนที่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD อีกทั้ง เด็กจน

มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเด็กในครัวเรือนฐานะดี แต่ไม่ใช่เด็กจนทุกคนจะได้คะแนนต่ำ โดยเด็กกลุ่มนี้ร้อยละ 15 เป็นนักเรียนกลุ่มข้างเผือก หรือมีคะแนนคณิตศาสตร์อยู่ในกลุ่มบนสุดของประเทศ (Percentile ที่ 75 ขึ้นไป)

ทั้งนี้ นอกเหนือจากผลการประเมินของ PISA ข้างต้น ยังพบปัญหาเชิงโครงสร้างและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพการศึกษาของเด็ก ดังนี้ 1) ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยไทยมีสัดส่วนเด็กไทยที่มีไม่ได้ทานอาหารครบทุกมื้อเนื่องจากไม่มีเงินเพียงพอ สูงเป็นอันดับ 6 จาก 80 กว่าประเทศที่เข้าร่วมทดสอบ ขณะเดียวกันครอบครัวที่มีรายได้น้อยมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการเรียนของเด็กได้อย่างจำกัด และน้อยกว่าเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี สะท้อนจากอัตราการเรียนสุทธิระดับปริญญาตรี ปี 2565 ของเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำที่สุด (Decile ที่ 1) ที่อยู่ในระดับต่ำ 2) การกระจายทรัพยากรทางการศึกษามีความแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนและสังกัด ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีขนาดเล็กและอยู่ในพื้นที่ห่างไกล มีคะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านต่ำกว่ากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนหนึ่งเกิดจากการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐตามขนาดโรงเรียน รวมถึงการจัดสรรบุคลากรครูที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการจริง 3) บทบาทของครอบครัวที่น้อยลง โดยผู้ปกครองไทยรับรู้ผลการเรียนของบุตรหลานน้อยเป็นอันดับ 3 จากประเทศทั้งหมดที่เข้าร่วมทดสอบ รวมทั้งสัดส่วนเด็กไทยที่ครอบครัวมีการสอบถามถึงกิจกรรมที่ทำในโรงเรียนในแต่ละวัน อย่างน้อย 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ยังอยู่ในระดับต่ำที่สุดเป็นอันดับ 2 ซึ่งความใส่ใจของผู้ปกครองถือเป็นรากฐานสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้และทัศนคติของเด็ก 4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กลดลงเมื่อเทียบกับผลสำรวจปี 2555 ส่วนหนึ่งเกิดจากภาระงานของครูไทยที่มีจำนวนมากนอก อาทิ การจัดทำรายงานเพื่อใช้เลื่อนตำแหน่ง โดยการศึกษาของ OECD พบว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน และความรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งในโรงเรียน จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การเรียน ความเป็นอยู่ และทักษะทางอารมณ์และสังคมของนักเรียนดีขึ้น 5) ความปลอดภัยของนักเรียน โดยเด็กไทยมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยที่โรงเรียนสูงเป็นอันดับ 4 จาก 75 ประเทศที่เข้าร่วมทดสอบ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่พบว่า เด็กกำลังเผชิญกับความเสี่ยงและการไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร โดยเฉพาะจากบุคลากรในสถานศึกษา ขณะเดียวกันเด็กยังมีโอกาสเผชิญกับอันตรายอื่น ๆ อาทิ การก่ออาชญากรรมในโรงเรียน โดยปัจจุบันไทยยังไม่มีมาตรการรับมือที่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร นอกจากนี้ เด็กไทยมากกว่า 1 ใน 3 ยังถูกกลั่นแกล้งหรือบูลลี่ในสถานศึกษาอีกด้วย และ 6) สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเด็กไทยเกือบ 3 ใน 4 ระบุว่าบรรยากาศในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาทิ มีเสียงรบกวนและความวุ่นวาย หรือถูกรบกวนจากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล โดยสาเหตุที่สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาด้านบุคลากร โดยผลการสำรวจเยาวชนปี 2565 ของ คิด for คิดส์ พบว่า นักเรียนบางส่วนเคยเผชิญปัญหาในสถานศึกษา ทั้งปัญหาด้านบุคลากรและด้านทรัพยากร อาทิ ครูไม่เปิดกว้างต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง หรือสื่อการสอนล้าสมัย

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันแก้ไขปัญหา ดังนี้ 1) สถานศึกษาต้องได้รับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่เสมอภาค โดยควรพิจารณาเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณและบุคลากรครูตามความต้องการและบริบทของสถานศึกษาร่วมด้วย 2) ภาครัฐต้องส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับผู้เรียน และมีกลไกรองรับเมื่อเด็กหลุดออกนอกระบบ โดยควรสนับสนุนให้สถานศึกษามีการดำเนินการหลักสูตรฐานสมรรถนะได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความยืดหยุ่นในการจัดทำหลักสูตร รวมถึงใช้กลไกการเพิ่มโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น อาทิ ขยายบทบาทของ กสศ. นอกจากนี้ ต้องมีกลไกในการค้นหาและนำเด็กที่หลุดออกนอกระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบ ควบคู่กับการจัดทำฐานข้อมูลเด็กนอกระบบ โดยอาจอาศัยกลไกระดับพื้นที่ในการติดตามดูแลเด็กที่หลุดออกจากระบบ 3) การปรับสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และเป็นพื้นที่ปลอดภัย โดยการมีพื้นที่การรับฟังความคิดเห็น ส่งเสริมบทบาท การมีส่วนร่วม และสร้างบรรยากาศให้เด็ก

รู้สึกไว้วางใจและมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการและการอบรมแก่บุคลากร และต้องมีการหารือระหว่างครูและนักเรียนเพื่อกำหนดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน รวมถึงต้องมีเครื่องมือประเมิน/ปรับปรุงกระบวนการทำงานร่วมกัน และ 4) การสนับสนุนให้ครอบครัวมีบทบาทในการดูแลเด็กร่วมกับสถานศึกษา โดยมีพื้นที่การสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง เด็ก ครู ในการพูดคุยเรื่องเรียน ความต้องการ พฤติกรรม ศักยภาพ และโรงเรียนควรมีข้อมูลของนักเรียนเพียงพอในการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายคน ตามสภาพปัญหา อีกทั้งต้องสังเกตความผิดปกติ และไม่ปล่อยให้เด็กเผชิญปัญหาเพียงลำพัง

ตัวชี้วัดภาวะสังคม

องค์ประกอบหลัก	2565	2566	2565				2566			
	ทั้งปี	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1. การมีงานทำ^{1/}										
กำลังแรงงาน (พันคน)	39,903.3	40,447.2	39,622.8	39,764.0	40,088.6	40,142.5	40,281.0	40,302.2	40,531.8	40,673.9
% YOY	0.2	1.4	-0.6	-0.3	0.9	1.0	1.7	1.4	1.1	1.3
การมีงานทำ (พันคน)	39,221.1	39,912.0	38,720.2	39,010.9	39,566.0	39,591.7	39,629.2	39,677.5	40,091.3	40,250.1
% YOY	1.0	1.8	0.2	0.3	2.1	1.5	2.4	1.7	1.3	1.7
ผู้ว่างงาน (พันคน)	527.0	395.2	607.6	546.6	491.4	462.5	421.1	429.0	401.2	329.3
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.32	0.98	1.53	1.37	1.23	1.15	1.05	-21.5	0.99	0.81
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	273.3	202.1	319.1	263.6	234.5	275.9	227.9	202.6	166.9	210.9
2. หนี้ครัวเรือน^{2/}										
มูลค่าหนี้สิ้นครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	15.9	N.A.	15.4	15.5	15.7	15.9	16.0	16.1	16.2	N.A.
% YOY	3.7	N.A.	3.6	3.4	4.0	3.7	3.6	3.7	3.3	N.A.
สัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ)	91.4	N.A.	93.8	92.8	91.5	91.4	90.7	90.8	90.9	N.A.
NPL (พันล้านบาท)	140.4	N.A.	146.5	142.7	140.6	140.4	144.0	146.5	151.8	N.A.
% YOY	-2.3	N.A.	-1.5	-5.1	-6.0	-2.3	-1.7	2.7	2.9	N.A.
% NPL ต่อสินเชื่อรวม	2.62	N.A.	2.78	2.69	2.62	2.62	2.68	2.71	2.79	N.A.
3. สุขภาพและการเจ็บป่วย										
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{3/}										
- หัด	249	317	32	38	96	82	58	39	107	113
- ไข้กาฬหลังแอ่น	18	11	3	2	3	10	2	2	4	3
- ไข้สมองอักเสบ	923	893	241	213	264	205	303	209	194	187
- อหิวาตกโรค	5	3	1	0	1	3	1	0	1	1
- มือ เท้า และปาก	98,982	64,021	740	4,734	79,223	14,285	11,483	8,928	29,974	13,636
- บิด	1,572	1,541	352	382	467	371	461	370	396	314
- ปอดอักเสบ	231,105	292,676	51,849	50,300	68,072	60,884	78,443	56,234	81,054	76,945
- ฉีหนู	3,601	4,460	231	529	1,376	1,465	622	774	1,591	1,473
- ไข้เลือดออก	45,145	157,142	1,461	9,485	19,625	14,574	10,948	23,067	76,579	46,548
- ไข้หวัดใหญ่	79,374	478,175	8,247	4,859	31,498	34,770	39,457	24,874	211,103	202,741
- พิษสุนัขบ้า	3	4	1	0	0	2	1	1	0	2
อัตราตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญต่อประชากร 100,000 คน										
- ความดันโลหิตสูง	15.40	N.A.	-				N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
- หัวใจขาดเลือด	35.10	N.A.	-				N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
- หลอดเลือดสมอง	58.00	N.A.	-				N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
- บาดาน	25.90	N.A.	-				N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
- มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	127.90	N.A.	-				N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน^{4/}										
- คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	15,166	18,509	3,697	3,695	3,820	3,954	4,621	4,769	4,569	4,550
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	50,438	62,489	11,549	12,014	13,404	13,471	14,729	14,173	16,622	16,965
- คดียาเสพติด (ราย)	361,290	303,972	86,493	92,224	87,189	95,384	84,768	70,318	69,405	79,481
- การรับแจ้งผู้ประสบภัยสะสมรวม ^{5/}	942,158	821,882	226,044	225,871	246,413	243,830	209,271	199,783	196,805	216,023
- ผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางบก (ราย)	14,965	14,126	3,533	3,582	3,658	4,192	3,860	3,550	3,107	3,609
5. การคุ้มครองผู้บริโภค^{3/}										
5.1 จำนวนเรื่องร้องเรียน ^{6/} (ราย)										
- กรณีสัญญา	2,815	1,924	432	796	1,202	385	477	561	455	431
- กรณีฉลาก	4,368	2,421	830	1,018	1,652	868	793	508	474	646
- กรณีโฆษณา	4,709	3,634	740	1,995	1,220	754	2,474	330	360	470
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	4,779	2,378	538	1,093	1,971	1,177	741	513	588	536
- กรณีอื่น ๆ	3,565	21,807	-	-	-	3,565	8,146	5,592	4,428	3,641
5.2 จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่าน กสทช. ^{7/} (ราย)	3,431	1,593	1,780	624	502	525	474	371	297	451

ที่มา : ^{1/} รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

^{2/} ธนาคารแห่งประเทศไทย

^{3/} สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

^{4/} ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

^{5/} รายงานสถิติการใช้สิทธิ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภคจากกรณี ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC)

^{6/} สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี

^{7/} สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)